

Kommuner | Service og sundhed

Fordringstype: KFTILSE

Tilbagebetaling efter servicelovens § 165

Opdateret den 4. marts 2024

Indholdsfortegnelse

1	ÆNDRINGSLOG	1
2	FORDRINGSTYPEN	2
2.1	BESKRIVELSE AF FORDRINGSTYPEN	2
2.2	KLASSIFICERING	2
2.3	TILKNYTTETE UNDERFORDRINGSTYPER.....	2
3	KORREKT UDFYLDELSE AF STAMDATAFELTER	2
4	REGLER I INDGANGSFILTERET I NyMF	4
5	STAMDATAFELTER	5
5.1	BELØB.....	5
5.2	HOVEDSTOL	6
5.3	FORDRINGSART	6
5.4	FORDRINGSTYPEKODE	6
5.5	BESKRIVELSE	6
5.6	FORDRINGSPERIODE	7
5.7	STIFTELSESDATO	7
5.8	FORFALDSDATO	7
5.9	SIDSTE RETTIDIGE BETALINGSDATO.....	8
5.10	IDENTIFIKATION AF SKYLDNER	8
5.11	BORTFALDSDATO	8
5.12	DOMSDATO OG FORLIGSDATO.....	8
6	FORÆLDELSES- OG BORTFALDSREGLER	9
6.1	BORTFALDSFRISTENS BEGYNDELSESTIDSPUNKT – TIDSPUNKTET FOR "HJÆLPENS OPHØR"	9
6.2	BORTFALDSREGLERNE - "ØKONOMISK MULIGHED FOR AT GENNEMFØRE KRAVET"	10
6.3	FORÆLDELSESLOVENS ANVENDELSE VED KRAVETS MODTAGELSE TIL INDDRIVELSE HOS GÆLDSSTYRELSEN.....	11
7	DET RETLIGE GRUNDLAG	12
7.1	SERVICELOVEN.....	12
7.2	TILBAGEBETALINGSBEKENDTGØRELSEN	12
7.3	OVERDRAGELSE AF FORDRINGER TIL INDDRIVELSE	13

1 ÆNDRINGSLOG

Løbende ændringer vil fremgå af nedenstående tabel.

Beskrivelse af ændring	Dato for ændring
Opdateret materialeformat <i>De tidligere materialer fordringstypeoversigt- og bilag er nu ét samlet materiale for denne fordringstype. Det nye format påvirker ikke indholdet, og har derfor ikke indflydelse på jeres praksis for overdragelse af fordringer.</i>	04.03.24
Filterændring <i>Filterregel R_2_2 er opdateret i henhold til reglerne om 5 års bortfald, samt tilføjet til filteroversigten, da den tidligere har manglet.</i>	28.06.23
Præcisering af indholdsbeskrivelsen for stamdatafeltet "Beskrivelse": <i>Stamdatafeltet "Beskrivelse" er præciseret for at understøtte gældende GDPR-krav.</i>	03.11.21

2 FORDRINGSTYPEN

2.1 Beskrivelse af fordringstypen

Fordringstypen omfatter krav på tilbagebetaling af ydelser udbetalt efter lovbekendtgørelse nr. 67 af 22. januar 2024 om social service med senere ændringer (herefter "serviceloven").

Fordringstypen omfatter alene krav på tilbagebetaling efter servicelovens § 165, som opkræves af kommunen.

Det retlige grundlag for fordringstypen følger af [afsnit 7](#).

2.2 Klassificering

Hovedfordringstypen KFTILSE klassificeres som en offentligretlig fordringstype, med lønindeholdelses- og udpantningsret.

2.3 Tilknyttede underfordringstyper

- [Kommunale gebyrer, erindringsskrivelser – GEOPERI](#)
- [Kommunale morarenter – REOPKOM](#)
- [Procesrenter under opkrævning – KOPRORE](#)

3 KORREKT UDFYLDELSE AF STAMDATAFELTER

Stamdatafelt	Korrekt udfyldelse for KFTILSE
<i>Se uddybende beskrivelse via de markerede links.</i>	
Beløb	Udfyldes med fordringens beløb (restgæld) på, hvor tidspunktet fordringen oversendes til inddrivelse. Dvs. den manglende betaling fratrukket eventuelle delindbetalinger modtaget inden oversendelse til inddrivelse. 'Beløbet' må <u>ikke</u> indeholde renter og gebyrer.
Hovedstol	Udfyldes med fordringens oprindelige pålydende. Hvis 'hovedstolen' overstiger 50.000 kr., bliver fordringen sendt til manuel godkendelse i høringsportalen. 'Hovedstolen' må <u>ikke</u> indeholde renter og gebyrer.
Beskrivelse	<i>Bemærk at teksten medtages i Gældsstyrelsens breve til skyldner. Derfor må feltet ikke indeholde personoplysninger som fx det fulde CPR-nr. (xxxxxx-xxxx) og fulde navne, fornavn(e), eventuelle mellemnavn(e), efternavn(e) og adresse(r) på andre end skyldner selv.</i> Beskrivelsesfeltet må udelukkende udfyldes med entydig identifikation af fordringen, eksempelvis ved angivelse af fakturanummer, dokumentnummer, afgørelse e.l., som ikke er omfattet af øvrige stamdatafelter. Feltet er obligatorisk, og hvis feltet ikke udfyldes, bliver fordringen afvist.

Stamdatafelt	Korrekt udfyldelse for KFTILSE
	I den entydige identifikation har Fordringshaver pligt til at angive specifikke oplysninger om ydelsen, der gør skyldner i stand til at kunne identificere, hvilken ydelse der er tale om. For denne fordringstype indebærer dette, at Fordringshaver skal angive, hvilken ydelse der skal tilbagebetales samt den paragraf, som ydelsen er udbetalt efter. Dette skal enten angives direkte i beskrivelsesfeltet eller i det dokument, der henvises til i beskrivelsesfeltet.
Periode start	Udfyldes med en dato svarende til den første dag i den periode, som tilbagebetalingskravet vedrører. Hvis perioden kun relaterer sig til én bestemt dag, udfyldes 'periode start' og 'periode slut' med samme dato.
Periode slut	Udfyldes med en dato svarende til den sidste dag i den periode, som tilbagebetalingskravet vedrører. Hvis perioden kun relaterer sig til én bestemt dag, udfyldes 'periode start' og 'periode slut' med samme dato. Perioden er som udgangspunkt en måned, men kan være kortere end en måned og kan krydse en kalendermåned. Hvis perioden er længere end 1 måned, bliver fordringen sendt til manuel godkendelse i høringsportalen.
Stiftelsesdato	Udfyldes med en dato svarende udbetalingsdatoen. Udbetalingsdatoen er sammenfaldende med dispositionsdatoen, dvs. datoen hvor pengene er til rådighed for skyldner.
Forfaldsdato	Udfyldes med en dato svarende til dagen efter betalingsfristen i påkravsskrivelsen. Feltet 'forfaldsdato' skal udfyldes med en dato, der ligger efter 'stiftelsesdatoen'. Hvis feltet udfyldes med en dato der ligger tidligere eller samtidig med 'stiftelsesdatoen', bliver fordringen afvist.
Sidste rettidige betalingsdato	Udfyldes med en dato, der svarer til den sidste dag, hvorpå betaling i henhold til loven, aftalen eller fastsættelsen anses for rettidig. 'Sidste rettidige betalingsdato' kan tidligst være sammenfaldende med 'forfaldsdatoen'. Sidste rettidig betalingsdato kan være fastsat efter lov, men kan også være aftalt individuelt mellem fordringshaver og skyldner eller fastsat ensidigt af fordringshaver. I feltet skal der angives den juridisk korrekte sidste rettidige betalingsdato. Rykkerskrivelser udskyder ikke 'sidste rettidige betalingsdato'.
Identifikation af skyldner	Udfyldes med CPR-nr. for skyldner.
Bortfaldsdato	Udfyldes med fordringens objektive bortfaldsfrist. Hvis feltet udfyldes med en dato, der ligger tidligere end tidspunktet for modtagelse til inddrivelse, bliver fordringen sendt til manuel godkendelse i høringsportalen.
Domsdato	Må ikke udfyldes. Hvis feltet udfyldes, bliver fordringen afvist

Stamdatafelt	Korrekt udfyldelse for KFTILSE
Forligsdato	Må ikke udfyldes. Hvis feltet udfyldes, bliver fordringen afvist

4 REGLER I INDGANGSFILTERET I NyMF

I NyMF er der et indgangsfiltet med en række regler, som de oversendte fordringer skal bestå, før fordringerne kan blive lukket ind og modtages i inddrivelsessystemet PSRM, jf. nærmere i Aftalen. Filterreglerne er blevet til efter en fælles proces mellem Fordringshaver og Gældsstyrelsen, og Aftalens parter er enige om, at filterreglerne sikrer, at der altid oversendes korrekt information om fordringer, der oversendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Filterreglerne består af nogle indholdsbase-rede og referencebase-rede regler. De indholdsbase-rede adgangsregler opsætter grænseværdier for et konkret stamdatafelt. De referencebase-rede adgangsregler vedrører relationen mellem stamdatafelter. Indgangsfiltet vil give Fordringshaver en fejlkodebesked om, at fordringen ikke kan accepteres, hvis en indholdsbase-rede eller referencebase-rede regel ikke er overholdt.

Særligt vedrørende fordringstyper omfattet af bortfaldsregler

Det bemærkes, at **bortfaldsfristen** indsættes i samme felt **som normalt** anvendes til udfyldelse af **forældelsesdatoen**. Dette medfører, at såfremt fordringen afvises efter R_2_1 eller sendes i høring efter R_2_2a vil fejlmeddelelsen være angivet som anført nedenfor i filterskemaet.

Regel	Filterregler for KFTILSE (Tilbagebetaling efter servicelovens § 165)	Konsekvens hvis reglen ikke overholdes
R_1_1	Fordringsartkoden skal være "INDR" eller "MODR"	Fordringen afvises
R_1_2	Fordringen skal altid være en hovedfordring	Fordringen afvises
R_2_1a	Hvis domsdato eller forligsdato er udfyldt, skal forældelsesdato ligge tidligst 10 år efter domsdato eller forligsdato	Fordringen afvises
R_2_1b	Hvis domsdato eller forligsdato er udfyldt, skal forældelsesdato ligge senest 10 år efter domsdato eller forligsdato	Fordringen sendes i høring
R_2_1	Forældelsesdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_2_2a	Forældelsesdato skal tidligst ligge samtidig med Modtagelsesdato	Fordringen sendes i høring
R_2_2	Forældelsesdato skal senest ligge 5 år efter Modtagelsesdato uden hensyn til FOKO-lukkedage	Fordringen afvises
R_3_1	Forældelsesdato skal ligge senere end eller være lig med modtagelsesdato hos Gældsstyrelsen	Fordringen afvises
R_4_1	Oprindelig hovedstol skal være større end 0 kr. (dog tillades 0-fordringer)	Fordringen afvises
R_4_2	Oprindelig hovedstol skal være mindre end eller lig med 50.000 kr.	Fordringen sendes i høring
R_4_4	Beløb skal være større end eller lig med 0 kr.	Fordringen afvises

Regel	Filterregler for KFTILSE (Tilbagebetaling efter servicelovens § 165)	Konsekvens hvis reglen ikke overholdes
R_4_7	Oprindelig hovedstol skal være større end eller lig med beløb til inddrivelse	Fordringen afvises
R_5_1	Forfaldsdato skal ligge forud for modtagelsesdato	Fordringen afvises
R_5_2	Sidste rettidige betalingsdato skal ligge forud for modtagelsesdato	Fordringen afvises
R_5_3	Stiftelsesdato skal ligge forud for modtagelsesdato	Fordringen afvises
R_6_1	Sidste rettidige betalingsdato skal tidligst ligge samtidig med Forfaldsdato	Fordringen afvises
R_6_3	Forfaldsdato skal ligge efter Stiftelsesdato	Fordringen afvises
R_6_19	Periode slut skal tidligst ligge samtidig med Periode start	Fordringen afvises
R_6_20	Periode slut skal senest ligge 1 måned efter Periode start	Fordringen sendes i høring
R_7_1	Stiftelsesdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_2	Forfaldsdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_3	Sidste rettidige betalingsdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_4	Periode start skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_5	Periode slut skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_11	Beskrivelsesfelt skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_12a	Domsdato og forligsdato må ikke være udfyldt samtidigt	Fordringen afvises
R_7_12	Hverken domsdato eller forligsdato må være udfyldt	Fordringen afvises

5 STAMDATAFELTER

På baggrund af det retlige grundlag for fordringstypen, angives i det følgende Fordringshavers og Gældsstyrelsens fælles forståelse af, hvad Fordringshaver skal registrere i de obligatoriske stamdatafelter for at sikre en korrekt og lovlig inddrivelsesproces.

5.1 Beløb

Fordringshaver skal i dette felt anføre fordringens beløb (restgæld) på tidspunktet, hvor fordringen overdrages til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Beløbet er ikke nødvendigvis det samme som hovedstolen, idet beløbet kan være lavere end hovedstolen.

Beløbet må **ikke** indeholde renter og gebyrer.

Eksempel:

En fordrings oprindelige størrelse ved stiftelse er 1.500 kr. Der er afdraget 500 kr. inden fordringen oversendes til Gældsstyrelsen. Fordringshaver skal i feltet "beløb" angive 1.000 kr.

5.2 Hovedstol

Fordringshaver skal i feltet hovedstol anføre fordringens oprindelige pålydende.

Feltet hovedstol kan maksimalt udfyldes med 50.000 kr.

Hovedstolen er ikke nødvendigvis det samme som beløbet, idet hovedstolen kan være højere end beløbet.

Hovedstolen må **ikke** indeholde renter og gebyrer.

Eksempel:

En fordrings oprindelige størrelse ved stiftelse er 1.500 kr. Der er afdraget 500 kr. inden fordringen oversendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Fordringshaver skal i feltet "hovedstol" angive 1.500 kr.

5.3 Fordringsart

Feltet anvendes til angivelse af, hvilken status Fordringshaver ønsker, at fordringen skal have hos Gældsstyrelsen. Dette angives ved oversendelse.

Feltet skal således angive, at fordringen oversendes med henblik på inddrivelse.

5.4 Fordringstypekode

Feltet anvendes til angivelse af den kode, som karakteriserer den pågældende fordringstype.

For fordringen skal Fordringshaver således angive fordringstypekoden KFTILSE.

5.5 Beskrivelse

Bemærk at teksten medtages i Gældsstyrelsens breve til skyldner. Derfor må feltet ikke indeholde personoplysninger som fx det fulde CPR-nr. (xxxxxx-xxxx) og fulde navne, fornavn(e), eventuelle mellemnavn(e), efternavn(e) og adresse(r) på andre end skyldner selv.

Beskrivelsesfeltet må udelukkende udfyldes med entydig identifikation af fordringen, eksempelvis ved angivelse af fakturanummer, dokumentnummer, afgørelse e.l., som ikke er omfattet af øvrige stamdatafelter.

Feltet er obligatorisk, og hvis feltet ikke udfyldes, bliver fordringen afvist.

I den entydige identifikation har Fordringshaver pligt til at angive specifikke oplysninger om ydelsen, der gør skyldner i stand til at kunne identificere, hvilken ydelse der er tale om. For denne fordringstype indebærer dette, at Fordringshaver skal angive, hvilken ydelse der skal tilbagebetales samt den paragraf, som ydelsen er udbetalt efter. Dette skal enten angives direkte i beskrivelsesfeltet eller i det dokument, der henvises til i beskrivelsesfeltet.

5.6 Fordringsperiode

Felterne anvendes til angivelse af starttidspunkt og sluttidspunkt for en fordring (herefter "periode start" og "periode slut"), og perioden imellem er den periode, som fordringen dækker over (herefter "periodens længde").

Periode start angives som den første dag i perioden, og periode slut angives som den sidste dag i perioden. Det er aftalt, at Fordringshaver skal angive en periode på maksimalt en måned.

Hvis der er tale om en fordring, der kun kan henføres til en bestemt dag eller et bestemt tidspunkt, udfyldes "periode start" og "periode slut" med samme dato. Denne dato er sammenfaldende med stiftelsesdatoen.

5.7 Stiftelsesdato

Stamdatafeltet "stiftelsesdato" anvendes til at anføre datoen for stiftelsestidspunktet, der generelt defineres som tidspunktet for den retsstiftende begivenhed, det vil sige det tidspunkt, hvor fordringen opstår. Torsten Iversen, Obligationsret, 1. del, 6. udgave, 2019, Jurist-, og Økonomforbundets Forlag, side 153, definerer stiftelsestidspunktet således:

"En fordring anses i almindelighed for stiftet, når den eller de retsstiftende kendsgerninger er indtruffet, dvs. når kontrakten er indgået, når skaden er sket eller når berigelsen er indtruffet."

Stiftelsestidspunktet for tilbagebetalingskrav er datoen for udbetalingen, jf. U.1992.967H, U2008.1635H og U. 2002.1464/2 H.D.

Feltet "stiftelsesdato" udfyldes med udbetalingsdatoen. Det er aftalt, at udbetalingsdatoen er sammenfaldende med dispositionsdatoen, dvs. datoen hvor pengene er til rådighed for skyldner.

5.8 Forfaldsdato

Forfaldsdatoen er det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kan kræve fordringen betalt. Det følger af den almindelige obligationsret, at et kravs forfaldstidspunkt er straks, medmindre andet følger af lovgivningen, aftalen eller omstændigheder i øvrigt, jf. Torsten Iversen, Obligationsret, 1. del, 6. udgave, 2019, Jurist-, og Økonomforbundets Forlag, side 157ff.

Det fremgår af tilbagebetalingsbekendtgørelsen, at såfremt en skyldner trods påkrav ikke overholder en afdragsordning anses afdragsordningen for bortfaldet og hele gælden for forfalden, jf. tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 9, 1. pkt.

Det er aftalt, at feltet "forfaldsdato" skal udfyldes med den dato, der ligger dagen efter betalingsfristen i påkravsskrivelsen.

Forfaldsdatoen skal ligge efter stiftelsesdatoen.

5.9 Sidste rettidige betalingsdato

Begrebet "sidste rettidige betalingsdato" defineres i obligationsretten almindeligvis som den dag, da skyldnerens pligt til at erlægge sin ydelse indtræder. Feltet skal derfor angive det seneste tidspunkt, som skyldner kan betale fordringen, uden at skyldner anses for at være i misligholdelse. Hvis skyldner er indrømmet løbedage, vil sidste rettidige betalingsdato være en senere dato end forfaldsdagen.

Sidste rettidig betalingsdato kan være fastsat efter lov, men kan også være aftalt individuelt mellem fordringshaver og skyldner eller fastsat ensidigt af fordringshaver. I feltet skal der angives den juridisk korrekte sidste rettidige betalingsdato. Rykkerskrivelser udskyder ikke sidste rettidige betalingsdato. Sidste rettidige betalingsdato i rykkerskrivelsen skal dog være overskredet, før fordringen må sendes til inddrivelse.

Feltet udfyldes dog altid med den dato, der svarer til den sidste dag, hvorpå betaling anses for rettidig. Sidste rettidige betalingsdato kan tidligst være sammenfaldende med forfaldsdatoen.

5.10 Identifikation af skyldner

Feltet anvendes til indberetning af information om skyldner. Entydig identifikation kan ske ved angivelse af CPR-nr. og/eller CVR/SE-nr. for den eller de fysiske og/eller juridiske personer, som hæfter for fordringen.

Det følger af tilbagebetalingsbekendtgørelsen § 2, stk. 1 at ved skyldneren forstås den person, til hvem den tilbagebetalingspligtige ydelse er udbetalt.

Feltet "identifikation af skyldner" skal udfyldes med CPR-nr.

5.11 Bortfaldsdato

Fordringshaver skal i dette felt anføre den dato, hvor fordringen bortfalder.

Det er aftalt, at stamdatafeltet for "bortfaldsdato" skal udfyldes med fordringens objektive bortfaldsfrist.

Fordringen må ikke være bortfaldet ved overdragelse til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Såfremt fordringens objektive bortfaldsfrist er overskredet, sendes fordringen i høringen.

5.12 Domsdato og forligsdato

Felterne "domsdato" og "forligsdato" anvendes, såfremt der for fordringen er afsagt dom eller indgået forlig, og i felterne registreres datoen for henholdsvis dommens afsigelse eller forligets indgåelse.

Feltet domsdato og forligsdato skal ikke udfyldes for denne fordringstype.

6 FORÆLDELSES- OG BORTFALDSREGLER

Forældelse er en ophørsgrund, hvilket indebærer, at fordringen ophører, når en bestemt tidsfrist er udløbet, uden at kreditor forinden har foretaget de foranstaltninger, som kræves til afbrydelse af forældelsen.

Bortfaldsregler er ligeledes at betragte som en ophørsgrund, idet fordringen ophører (bortfalder) under visse betingelser, jf. nærmere nedenfor, og fordringen kan, såfremt den er bortfaldet, ikke sendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Både forældelsesreglerne og bortfaldsreglerne medfører således, at fordringen ikke længere kan gøres gældende overfor skyldner. Samspillet mellem de to regelsæt er nærmere beskrevet nedenfor.

Lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015 om forældelse af fordringer, med senere ændringer (herefter "forældelsesloven") foreskriver, at loven finder anvendelse på fordringer på penge eller andre ydelser, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov, jf. lovens § 1.

Det følger af servicelovens § 165, stk. 2, at tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået 5 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

Bortfaldsreglerne finder anvendelse, indtil fordringen modtages til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Fra modtagelsen af fordringen til inddrivelse hos Gældsstyrelsen finder forældelsesloven anvendelse. Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen, finder bortfaldsreglerne anvendelse på ny.

Af forslag til lov nr. 226 af 25. april 2018 om ændring af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og forskellige andre love og om ophævelse af lov om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper, til § 9, fremgår:

"Ingen af de tilbagebetalingskrav, der modtages til inddrivelse, er før modtagelsen omfattet af forældelsesloven, og den 5-årige bortfaldsfrist i § 165, stk. 2, i lov om social service er derfor ikke en sådan forældelsesfrist, der via forslaget om den foreløbige afbrydelse kan få en allerede påbegyndt forældelsesfrist foreløbigt afbrudt."

6.1 Bortfaldsfristens begyndelsestidspunkt – tidspunktet for "hjælpens ophør"

Efter servicelovens § 165, stk. 2 anses bortfaldsfristens begyndelsestidspunkt for at være på tidspunktet for "hjælpens ophør".

Det følger ikke af serviceloven eller tilbagebetalingsbekendtgørelsen, hvad der regnes for tidspunktet for hjælpens ophør. Af Ankestyrelsens artikel "Når borgeren skal betale penge tilbage" (Nyt fra Ankestyrelsen 2, 2018) fremgår:

"De tre år begynder, når den hjælp, som kravet handler om, stopper. Det gælder både for engangsydelser og løbende ydelser. Ved løbende ydelser begynder tre-årsperioden,

når den sidste af de løbende ydelser er udbetalt. Kommunen skal regne med nøjagtige datoer.”

Ankestyrelsen har derudover ved e-mail af 26. september 2019 anført følgende:

”Når der er tale om løbende ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, bortfalder kravet 3 år efter, at borgeren ikke længere modtager hjælp i henhold til bevillingen. Bortfaldet må efter Ankestyrelsens opfattelse for hele ydelsesperioden beregnes fra ydelsesperiodens ophør.”

Det bemærkes, at såvel ovenstående artikel og e-mail vedrører de bortfaldsregler, der gælder i henhold til lov om aktiv socialpolitik. Det vurderes, at samme principper finder anvendelse for tilsvarende bortfaldsregler i serviceloven.

Som følge heraf antages nedenstående tidspunkter at udgøre beregningsgrundlaget for den objektive bortfaldsdato:

- For tilbagebetaling af enkeltstående ydelser, der kun relaterer sig til en bestemt dato, skal bortfaldsfristen beregnes fra udbetalingsdatoen.
- For tilbagebetaling af enkeltstående ydelser, der vedrører en periode, skal bortfaldsfristen beregnes fra datoen for ydelsens ophør, dvs. ”periode slut.”
- For løbende ydelser, der udbetales flere gange i en sammenhængende periode, skal bortfaldsfristen beregnes fra den sidste dag i perioden, dvs. ”periode slut”, for den sammenhængende ydelsesperiode.

6.2 Bortfaldsreglerne - ”økonomisk mulighed for at gennemføre kravet”

I Ankestyrelsens artikel, ”Når borgeren skal betale penge tilbage til kommunen” (Nyt fra Ankestyrelsen nr. 2, 2018), fremgår blandt andet, at kommunen i forbindelse med afgørelse om tilbagebetaling af en modtaget ydelse har to muligheder - enten at fastsætte en afdragsordning, hvis der er økonomisk mulighed for dette, eller at yde henstand med betalingen.

Hvorvidt der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet er reguleret af § 10 i gældsinddrivelsesbekendtgørelsen. Det følger af bestemmelsen, at fastsættelsen af den obligatoriske afdragsordning skal ske i overensstemmelse med det i bestemmelsen oplyste tabeltræk, således at kommunerne ikke skal foretage en beregning af skyldnerens betalings-evne.

Hertil følger, at skyldner indrømmes henstand med betalingen og er som altovervejende hovedregel ikke at betragte som værende i stand til at afdrage på fordringen, såfremt den pågældende skyldner enten

- modtager selvforsørgelses- og hjemsendelsesydelse, overgangsydelse (tidligere integrationsydelse), uddannelseshjælp, kontanthjælp, ressourceforløbsydelse eller kontantydelse,
- ikke har andre indtægter end førtidspension (boligstøtte, børne- og ungeydelse og fripladstilskud til daginstitution er ikke en sådan "anden indtægt"),
- har en årlig nettoindkomst, der er mindre end tabellens minimumsgrænser. Beløbsgrænserne varierer afhængigt af, om borgeren har forsørgerpligt over for børn eller ej.

Der skal ligeledes indrømmes henstand i de tilfælde, hvor kommunerne tidligere har fastsat en afdragsordning, som skyldner afdrager på, men hvor skyldner efterfølgende bliver omfattet af en af ovenstående situationer. Når kommunen yder en sådan henstand, anses der derfor ikke for at være "økonomisk mulighed" for at gennemføre kravet.

Den forældelse, der omfattes af forældelsesloven, kan afbrydes efter reglerne i forældelseslovens §§ 15-18, mens den forældelse, som bortfaldsreglerne indeholder, ikke har tilsvarende afbrydelsesmuligheder. Alene skyldners betalingsevne kan således hindre bortfald. Såfremt der inden 5 år fra hjælpens ophør opstår en betalingsevne hos skyldner i henhold til bestemmelserne i gældsinddrivelsesbekendtgørelsens § 10, suspenderes bortfaldsfristen.

Såfremt skyldner mister betalingsevnen, jf. ovenfor, er kommunen forpligtet til at yde henstand. Når skyldner mister betalingsevnen, finder bortfaldsreglerne på ny anvendelse, og bortfaldsfristen løber fortsat fra hjælpens ophør. Et eventuelt restkrav bortfalder, såfremt kommunen yder henstand mere end 5 år efter hjælpens ophør. Dette gælder uanset, at der tidligere har været en betalingsevne og med en deraf følgende fastsat afdragsordning.

6.3 Forældelseslovens anvendelse ved kravets modtagelse til inddrivelse hos Gældsstyrelsen

Når en fordring modtages til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, finder forældelsesloven anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos Gældsstyrelsen, jf. gældsinddrivelseslovens § 18 a, stk. 4, 1. pkt. Starttidspunktet for den forældelsesfrist, der løber efter forældelsesloven, når tilbagebetalingskravet kommer under inddrivelse hos Gældsstyrelsen, vil være det anførte forfaldstidspunkt i § 9 i tilbagebetalingsbekendtgørelsen. Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen, finder bortfaldsreglerne anvendelse på ny, jf. servicelovens § 165, stk. 2, sidste pkt. Dette betyder, at hvis der er forløbet 5 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet, bortfalder kravet. Der henvises til pkt. 2.4 præcisering af bortfaldsregler, Forslag til Lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og forskellige andre love og om ophævelse af lov om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper (LSF nr. 226 2017/1).

7 DET RETLIGE GRUNDLAG

7.1 Serviceloven

Af servicelovens § 164 fremgår:

"Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, eller*
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget hjælp efter denne lov."*

Af servicelovens § 165 fremgår:

"Tilbagebetalingsbeløbet opkræves af kommunen efter regler fastsat af social- og boligministeren i samråd med skatteministeren. Det kan herunder fastsættes, at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser.

Stk. 2. Tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået 5 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet. Overdrages tilbagebetalingskravet til restanceinddrivelsesmyndigheden, finder 1. pkt. ikke anvendelse fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet. Fra modtagelsen finder forældelsesloven anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 18 a, stk. 7, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen, finder 1. pkt. på ny anvendelse."

7.2 Tilbagebetalingsbekendtgørelsen

Det følger af servicelovens § 165, stk. 1, at social- og indenrigsministeren i samråd med skatteministeren kan fastsætte regler om kommunens opkrævning af tilbagebetalingsbeløbet. Denne bemyndigelse er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1367 af 28. november 2023 om kommunalbestyrelsens opkrævning af tilbagebetalingskrav efter lov om social service med senere ændringer (herefter "tilbagebetalingsbekendtgørelsen").

Af § 2 i tilbagebetalingsbekendtgørelsen fremgår:

"Ved skyldneren forstås den person, til hvem den tilbagebetalingspligtige ydelse er udbetalt.

Stk. 2. Ved fordringshaveren forstås den myndighed, der har krav på den tilbagebetalingspligtige ydelse."

Af § 9 i tilbagebetalingsbekendtgørelsen fremgår:

"Overholder en skyldner trods påkrav fra fordringshaveren ikke en afdragsordning, anses afdragsordningen for bortfaldet og hele gælden for forfalden. Fordringshaveren træffer afgørelse om, at kravet overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. lov

om inddrivelse af gæld til det offentlige, med henblik på inddrivelse. Inden overdragelsen skal fordringshaveren skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen.”

7.3 Overdragelse af fordringer til inddrivelse

Lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 om inddrivelse af gæld til det offentlige, med senere ændringer (herefter ”gældsinddrivelsesloven”) gælder for opkrævning og inddrivelse af fordringer med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger, der opkræves eller inddrives af det offentlige, jf. gældsinddrivelseslovens § 1, stk. 1, 1. pkt.

Det er restanceinddrivelsesmyndigheden, der forestår inddrivelse af fordringer, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1 og 2. Restanceinddrivelsesmyndigheden er told- og skatteforvaltningen, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 1207 af 27. september 2023 om inddrivelse af gæld til det offentlige, med senere ændringer (herefter ”gældsinddrivelsesbekendtgørelsen”). Det er i dag Gældsstyrelsen, som er det offentliges restanceinddrivelsesmyndighed, og som har ansvaret for samt varetager inddrivelsen af gæld til det offentlige.

Fremgangsmåden ved overdragelse af fordringer til inddrivelse er beskrevet i gældsinddrivelseslovens § 2. Beregning og opgørelse af fordringer og udsendelse af opkrævninger m.v. forstås af Fordringshaver eller den, der på vegne af Fordringshaver opkræver hovedfordringen, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 2, 1. pkt.

For nærværende fordringstype finder bortfaldsreglerne anvendelse i opkrævningen, jf. servicelovens § 165, stk. 2. Bortfaldsreglerne indebærer, at et krav kun kan oversendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, såfremt kravet ikke er bortfaldet og en af kommunen fastsat afdragsordning er misligholdt. Misligholdelse skyldes manglende betaling, trods mulighed for at betale, jf. Forslag til Lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og forskellige andre love og om ophævelse af lov om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper (LSF nr. 226 2017/1).

Det følger af § 9 i tilbagebetalingsbekendtgørelsen, at fordringshaveren træffer afgørelse om, at kravet overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, med henblik på inddrivelse. Fordringer overdrages til Gældsstyrelsen, når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 3, 1. pkt.

Inden overdragelse af fordringer til inddrivelse hos Gældsstyrelsen skal Fordringshaver eller den, der på vegne af Fordringshaver opkræver hovedfordringen, som hovedregel skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 4, 1. pkt.

